

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoP/12/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4418204691
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4418204691.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci navrhovateľky: U. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom B., B. XX, t. č. B., F. 4, v konaní zastúpená: Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s.r.o., JUDr. Tatiana Timoranská, advokát, Nové Zámky, Pribinova 9, proti manželovi: Y. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom B., B. XX, v konaní zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Magyerka, s.r.o, Nové Zámky, Ernestova bašta 2, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov voči maloletému dieťaťu: Y. H., nar. XX. XX. XXXX, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, a o nariadení neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 11. októbra 2021 č. k. 7P/218/2018-473, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III., IV., VI. m e n í takto:

Maloletý Y. H., nar. XX. XX. XXXX sa na čas po rozvode manželstva jeho rodičov zveruje do striedavej osobnej starostlivosti rodičov tak, že otec bude mať vo svojej osobnej starostlivosti maloletého každý nepárny týždeň od pondelka od 08:00 hod. do nasledujúceho pondelka párneho týždňa do 07:59 hod. a matka bude mať maloletého vo svojej osobnej starostlivosti každý párný týždeň od pondelka od 08:00 hod. do nasledujúceho pondelka nepárneho týždňa do 07:59 hod. s tým, že rodič, ktorý je oprávnený mať maloleté dieťa v osobnej starostlivosti si dieťa prevezme v stanovený čas v školskom zariadení, ktoré dieťa navštevuje a v prípade, ak deň striedania a deň striedania osobnej starostlivosti rodičov prípadne na sviatok, deň pracovného pokoja, alebo prázdnin, rodič, ktorému začína osobná starostlivosť si maloleté dieťa prevezme v stanovený čas v mieste bydliska toho rodiča, ktorému osobná starostlivosť končí.

Maloleté dieťa bude mať trvalé bydlisko u matky.

Obaja rodičia sú oprávnení zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok.

Výživné rodičom sa počas trvania striedavej osobnej starostlivosti neurčuje.

Poberateľom prídavku na dieťa a uplatňovateľkou daňového bonusu bude matka maloletého dieťaťa.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

II. Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Nové Zámky (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 11. októbra 2021 č. k. 7P/218/2018-473 (napadnutý rozsudok) rozhodol, že: I. Súd manželstvo U. H., nar. XX.XX.XXXX, rod. F. a Y. H., nar. XX.XX.XXXX uzavreté dňa 23.05.2014 zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Štúrovo vo vzväzku 26 ročník 2014 na strane 43 pod poradovým číslom 8 r o z v á d z a. II. Súd z v e r u j e maloletého Y. H., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matke s tým, že obaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok a otec je p o v i n n ý prispievať na výživu na maloletého v sume 150,- eur mesačne, vždy do 15-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky, počnúc od právoplatnosti rozsudku. III. Styk otca s maloletým Y. H., nar. XX.XX.XXXX sa upravuje tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý nepárny týždeň od piatka od 15:00 hodiny, kedy si prevezme maloletého zo školského zariadenia do nedele toho istého týždňa do 17:00 hodiny, kedy odovzdá maloletého matke v mieste jej bydliska, ako aj každý párny týždeň od utorka od 15:00 hodiny, kedy si prevezme maloletého zo školského zariadenia a odovzdá ho v ten istý týždeň v piatok o 08:00 hodine do školského zariadenia. IV. Matka je povinná dieťa na styk s otcom riadne pripraviť, odovzdať mu ho a otec je povinný dieťa matke včas vrátiť. V. Súd u k l a d á rodičom maloletého Y. H., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky za účelom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie na dobu šesť mesiacov, od právoplatnosti tohto rozsudku. VI. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľka sa podaným návrhom prostredníctvom svojej právnej zástupkyne domáhala rozvodu manželstva a úpravy práv a povinností rodičov voči maloletému dieťaťu: Y. H., nar. XX.XX.XXXX, ktoré žiadala zveriť do svojej starostlivosti a otca zaviazat' na platenie výživného v sume 250,- eur mesačne. Styk otca s maloletým navrhla upraviť na každý druhý víkend od piatku od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod. Svoj návrh odôvodnila tým, že ich manželstvo bolo harmonické a usporiadané približne dva roky po jeho uzavretí, v čase keď manžel pracoval v Bratislave a na víkendy chodil domov, pričom netrúvali spolu čas. Ona bola na maloletého sama, a tak chodievala k svojim rodičom, čo manželovi prekážalo. Ďalej uviedla, že jej vyčítal, že miňa veľa finančných prostriedkov.

3. Na pojednávaní uviedla, že manžel sa často hádal s ňou aj so svojimi rodičmi a najväčšou chybou bolo, že netrúvali spoločne čas aj s dieťaťom, napríklad na prechádzke alebo na ihrisku, ale raz za štyri roky boli na dovolenke, ale aj to so svokrovcami a aj tam sa hádali. Okrem toho sa manželovi nepáčilo, ako varí, párkrát jej vyhodil jedlo a išiel sa najesť k svojej mame. Uviedla tiež, že v roku 2017 dvakrát potratila, čo ešte viac rozvrátilo ich manželské vzťahy. Definitívne sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti 25.06.2018 k svojim rodičom. Medzičasom sa zoznámila s iným mužom, s ktorým doteraz udržiava priateľský vzťah.

4. Právna zástupkyňa navrhovateľky na pojednávaní uviedla, že navrhuje, aby súd manželstvo rozvedol a maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, kde sa znalkyňa jednoznačne vyjadrila, že konflikty medzi rodičmi a nedostatočná komunikácia sú prekážkou efektívneho fungovania striedavej osobnej starostlivosti. Navrhla, aby bol maloletý zverený matke s tým, že bude širšie upravený styk otca s maloletým na každý druhý víkend od piatku do nedele a v týždni, keď nebude u otca cez víkend, tak od utorka od 15:00 hod. do štvrtku do 16:00 hod. Poukázala na to, že vzhľadom k tomu, že otec neovláda slovenský jazyk, je potrebné prihliadnuť pri rozhodnutí aj na to, aby sa maloletý vedel riadne pripraviť do školy, čo otec v ďalších ročníkoch, kde sa budú učiť aj súvislé texty, nebude vedieť zabezpečiť. Uviedla, že aj v súčasnosti sa stáva, že maloletý nie je tak dôkladne pripravený na vyučovanie, ako by mal byť, pokiaľ sa s ním pripravuje otec. Viac - menej je odkázaný na to, že sa na vyučovanie pripraví sám. Čo sa týka výživného, vychádzajúc z príjmov rodičov, navrhla určiť výživné na maloletého v sume 150,- eur mesačne - 200,- eur mesačne.

5. Manžel navrhovateľky na pojednávaní uviedol, že súhlasí s rozvodom manželstva a o obnovenie manželského spoluzitia sa nechce pokúsiť. Ich manželstvo bolo harmonické a usporiadané asi do jesene 2017, keď sa manželka po dvoch potratoch odcudzila a nechcela s ním komunikovať, a našla si mimomanželskú známosť. V apríli 2018 sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti aj s maloletým. Na jeden deň sa vrátila a potom zase odišla. Od júna 2018 sa už vôbec domov nevrátila. Nesúhlasil, aby maloletý bol zverený matke, ale žiadal ho zveriť do svojej osobnej starostlivosti, podľa neho sa matka o dieťa nestará dobre, nosí ho z jedného miesta na druhé a nie raz u nej dieťa ochorelo. Od matky

výživné nežiadal a styk matky s maloletým navrhol upraviť na každý druhý víkend, alebo aj hocikedy inokedy, len aby mu to vopred oznámila. Na ďalšom pojednávaní uviedol, že žiada maloletého zveriť do striedavej osobnej starostlivosti.

6. Navrhovateľka na ďalšom pojednávaní uviedla, že nesúhlasí so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti.

7. Právny zástupca manžela navrhovateľky na pojednávaní navrhol nariadiť výchovné opatrenie za účelom zlepšenia komunikácie rodičov, pretože takýto pokus o zlepšenie komunikácie rodičov prebiehal pred niekoľkými rokmi. Ďalej uviedol, že aktuálnym nariadením výchovného opatrenia by mohol byť dosiahnutý účel, aby rodičia vedeli riadne komunikovať ohľadom maloletého dieťaťa, čo by bolo v jeho prospech. Poukázal na to, že dieťa je vlastne dva roky v striedavej osobnej starostlivosti rodičov, i keď nie v týždňových intervaloch, ale niekoľkodňových, pričom polovicu mesiaca strávi u oboch rodičov, preto by bolo vhodné, aby dieťa bolo zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, k čomu by boli vytvorené podmienky nariadeným výchovným opatrením. Čo sa týka údajného problému s vyučovaním v slovenskom jazyku, je to len teoretický problém a sú to len úvahy matky, ale žiadnym spôsobom to nebolo potvrdené. Otec sa s dieťaťom riadne učí, ako sám uviedol a v prípade problémov, ktoré by vznikli, tak tieto vie jednoducho vyriešiť doučovaním. Navrhol manželstvo rozviesť a zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti v takom rozsahu, ako to bolo dohodnuté v mediáčnej dohode, ktorá je v prospech maloletého dieťaťa s tým, aby súd výživné neurčil. Teraz otec platí výživné 30,- eur mesačne, čo bolo určené v období, keď matka nepracovala.

8. Kolízna opatrovníčka uviedla, že dieťa má vytvorený vzťah k obojmu rodičom, nemá preferovaného rodiča a žela si aktivity s obojmi rodičmi. Pre dieťa je podstatné, aby sa rodičia na nejakom režime dohodli a je dostatočne pružné, čo sa týka adaptácie na výchovné prostredie. Poukázala na odborné vyjadrenie znalkyne ako aj jej výsluch, z ktorého vyplynulo, že komunikácia medzi rodičmi je vážne narušená, čo je prekážkou dobrej kvality striedavej osobnej starostlivosti. Ďalej uviedla, že rodičia maloletého mali dostatočne dlhý časový priestor na to, aby svoju komunikáciu napravili a vytvorili mu zdravé a bezkonfliktné prostredie, v ktorom sa cíti bezpečne. V tejto súvislosti bolo rodičom poskytované poradenstvo, boli edukovaní ohľadom ich vzájomnej komunikácie a pôsobenia na dieťa, aby čo najmenej negatívne vplývali na zdravý psychický vývin dieťaťa. Pre prípad rozvodu navrhla dieťa zveriť do starostlivosti matky a styk otca s maloletým upraviť od stredy párneho týždňa do pondelka nepárneho týždňa a v nepárnom týždni od štvrtku do piatka tak, že dieťa si rodičia budú preberať a odovzdávať v školskom zariadení. Navrhla nariadiť výchovné opatrenie rodičom, a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb v trvaní šesť mesiacov. Ohľadom výšky výživného, navrhla otca zaviazat' na platenie výživného sumou 120,- eur mesačne.

9. Súd prvej inštancie na pojednávaní vypočul aj znalkyňu z odboru psychológie PhDr. Katarínu Haidovú, ktorá na pojednávaní uviedla, že trvá na záveroch znaleckého posudku aj na svojich dodatočných vyjadreniach. V čase vyšetrenia maloleté dieťa bolo v predškolskom veku a malo vyrovnaný vzťah k obojmu rodičom aj k partnerovi matky. Dieťa bolo ohľaduplné, nehovorí negatívne veci. Partnera matky zaradilo do rodiny, ale zároveň ho deaktivovalo. Urobilo zaujímavú projekciu partnera matky, ktorú nakreslil ako sochu s tým, že v B. ešte socha nie je a urobil z neho sochu. Dieťa sa takto vyhlo konfliktu medzi pojmami otec a partner matky, že ten partner matky je aj nie je, ale v reálnom živote s ním dieťa nemalo vážnejšie problémy. Ďalej uviedla, že v interakcii rodičov je množstvo príležitostí na konflikty a páľčivé témy sú, kto spôsobil rozvod a starostlivosť o dieťa. Každý z rodičov má odlišnú predstavu. Otec sa obáva vplyvu matkinho partnera na dieťa a obáva sa aj toho, že matka sa odsťahuje do vzdialenejšieho mesta. Tieto konfliktné témy naplňajú potom napätím ich vzájomnú interakciu, kde sa uplatňujú osobnostné špecifiká každého z nich. Obaja rodičia sú intelektovo vyrovnaní. Problém je v tom, že otec je detailistický a zameraný až na nepodstatné veci. Matka je viac odvážnejšia na zmeny a pružnejšia, ale u každého z nich, keď kulminuje konflikt, tak sú schopní intenzívnejších a afektívnych reakcií. Môžu reagovať dráždivo a intenzívnejšie pri zníženej frustračnej tolerancii. Je veľa tém, ktoré ich dokážu nahnevať a rozčúliť. Určitá možnosť dohody existovala v čase znaleckého vyšetrenia aj vďaka mediácii, že sa dohodli o odložení zaškolenia pre dieťa a tiež sa dohodli na tom, že dieťa bude zaškolené v slovenskej škole. Znalkyňa tiež uviedla, že urobila aj odborné vyjadrenie ohľadom striedavej osobnej starostlivosti, kde popísala predpoklady úspešnosti striedavej osobnej starostlivosti. Zamerala sa hlavne na konfliktnú komunikáciu rodičov, potrebu vracat' sa k základným konfliktným témam, napr. kto spôsobil rozvod. Je tu nedôvera otca voči matke a v rodičovskú kompetenciu matky. Môžu vzniknúť situácie, keď

jeden rodič niečo zakáže a druhý to povolí. Dieťa by malo mať jednotné normy a limity a otázne je, či sú toho rodičia schopní. Problém je tiež škola v slovenskom jazyku, keď otec neovláda slovenský jazyk. Dieťa nemá preferovaného rodiča, je dostatočne pružné na adaptácie na rodinné prostredia. Podstatné je, aby nebolo to prostredie konfliktné. Taktiež uviedla, že v znaleckom posudku odporučila zverenie dieťaťa do starostlivosti matky s tým, aby bol upravený štandardný styk. Podstatné je, aby sa rodičia dohodli a nevyhrocovali napätie v ich vzájomnej interakcii. Odporučila odborné poradenstvo, prípadne výchovné opatrenie. Rodičia by si mali uvedomiť, že živením a gradovaním konfliktov v ich vzájomnej komunikácii a tendencia k nekompromisnému správaniu dieťaťu škodí. Inštitúcie sa snažia, ale výsledok závisí od rodičov ako sa snažia a aká je tam sebareflexia, lebo každý by mal urobiť nejaký ústupok a kompromis, lebo optimálne riešenie neexistuje a v tomto smere je aktívna odborná pomoc, ktorá by pracovala na zmene ich náhľadu.

10. Prvoinštančný súd vykonaným dokazovaním zistil, že účastníci konania uzavreli manželstvo dňa 23.05.2018. Z ich manželstva pochádza jedno maloleté dieťa: Y. H., nar. XX.XX.XXXX. Posledné spoločné bydlisko manželov bolo na adrese B., B. XX. U oboch ide o prvé manželstvo. Manželstvo účastníkov konania je hlboko, trvale a vážne rozvrátené a neplní účel, pre ktorý bolo vytvorené. Manželia nežijú spolu od 25.06.2018, keď navrhovateľka sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti k svojim rodičom aj s maloletým dieťaťom. Od tej doby nežijú manželským životom, spoločne nehospodária, vzájomne si nepomáhajú a nie sú schopní vytvoriť zdravé rodinné prostredie. Navrhovateľka si našla už aj mimomanželskú známosť. Manželstvo účastníkov konania je len formálnym zväzkom a stratilo dôvody pre svoje ďalšie trvanie. Príčinu rozvratu manželstva súd videl v rozdielnych názoroch na spoločný život, keď manželia spolu netrúfili čas a navzájom sa citovo odcudzili. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a na výpovede účastníkov konania, súd manželstvo rozviedol. Na tunajšom súde sa vedie konanie o úpravu práv a povinností rodičov voči maloletému dieťaťu pod č.k. 7P/30/2019, ktoré ešte nie je právoplatne ukončené.

11. Pokiaľ ide o úpravu práv a povinností rodičov voči maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva, súd maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti matke a otcu zaviazal na platenie výživného v sume 150,- eur mesačne. Súd upravil styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý nepárny týždeň od piatka od 15:00 hod., kedy si prevezme maloletého zo školského zariadenia do nedele toho istého týždňa do 17:00 hod., kedy odovzdá maloletého matke v mieste jej bydliska, ako aj každý párny týždeň od utorka od 15:00 hod., kedy si prevezme maloletého zo školského zariadenia a odovzdá ho v ten istý týždeň v piatok o 08:00 hod. do školského zariadenia. Zároveň súd uložil rodičom maloletého výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky za účelom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie na dobu šesť mesiacov, od právoplatnosti tohto rozsudku.

12. Zo správy zo šetrenia pomerov súd mal preukázané, že matka býva v trojizbovom byte s kuchyňou, predsieňou a príslušenstvom so svojím priateľom. Obytné priestory sú zariadené klasickým, udržiavaným nábytkom vyhovujúcim všetkým obyvateľom bytu. Menšia izba slúži ako spálňa maloletého dieťaťa a matky. Je zariadená samostatnou rozťahovacou vlnandou, písacím stolom, stoličkou a ďalšími bytovými doplnkami. Rôzne druhy hračiek sa nachádzali aj v obývacej miestnosti. Hygiena rodinného prostredia bola v čase šetrenia na požadovanej úrovni. V čase šetrenia bol prítomný aj priateľ matky. Podľa jeho vyjadrenia, dieťa u neho nebolo choré a nejavilo známky úzkosti, napätia ani nepohody. Uviedol, že v domácom prostredí on nefajčí. Z vykonaného šetrenia vyplýva, že v domácnosti priateľa matky sú vytvorené vhodné podmienky pre pobyt maloletého.

13. Zo správy Referátu poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky vyplýva, že obaja rodičia trvajú na svojich návrhoch. Matka žiada dieťa zveriť do svojej osobnej starostlivosti, s čím otec nesúhlasí a žiada zveriť dieťa on do svojej starostlivosti. Maloletý má vybudované k obojmu rodičom pozitívne citové vzťahy. Potrebuje vnímať, že rodičia dokážu konštruktívne komunikovať, dospieť k dohode a nájsť vhodné a konkrétne riešenie. Rodičia svojim správaním vytvárajú vzorce, s ktorými sa ich syn bude identifikovať, prevezme ich a aj preto je dôležité, aby videl, že jeho rodičia sú schopní spolupráce.

14. Zo správy z mediálneho procesu účastníkov vyplýva, že uzavreli dočasnú mediálnu dohodu dňa 30.09.2019, kde sa dohodli, že maloleté dieťa bude na čas do rozhodnutia súdu vo veci samej - rozvod manželstva a úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, každý párny týždeň

v čase od piatku 15:00 hod. do štvrtka 08:00 hod. bude maloleté dieťa u matky a to tak, že si maloleté dieťa rodičia odovzdajú a preberú v školskom zariadení. Každý nepárny týždeň od štvrtka 08:00 hod. do pondelka 08:00 hod. bude maloleté dieťa v starostlivosti otca a v nepárnom týždni od stredy 08:00 hod. do piatka 08:00 hod. bude maloleté dieťa v starostlivosti otca. Rodičia si maloleté dieťa preberú a odovzdajú v predškolskom zariadení. V prípade ochorenia si maloleté dieťa rodičia odovzdajú a preberú v mieste bydliska u rodiča, kde sa dieťa nachádza. V prípade, že maloleté dieťa ochorie a otec maloletého dieťaťa nebude môcť čerpať OČR, maloleté dieťa odovzdá do starostlivosti matky. Rodičia maloletého dieťaťa sa dohodli, že maloleté dieťa bude počas Vianoc 2019 v čase od 23.12.2019 08:00 hod. do 25.12. 13:00 hod. v starostlivosti otca a od 25.12.2019 13:00 hod. do 27.12.2019 18:00 hod. v starostlivosti matky. Rodičia si maloleté dieťa odovzdajú a preberú v mieste bydliska rodiča, kde sa dieťa nachádza. Počas Silvestra a Nového roka sa rodičia do rozhodnutia vo veci samej riadia týždennou úpravou starostlivosti o maloleté dieťa.

15. Pre objektívne rozhodnutie vo veci súd pribral do konania znalkyňu z odboru psychológie PhDr. Katarínu Haidovú, ktorá podala vo veci znalecký posudok č. 34/2020 zo dňa 23.09.2020 a odborné vyjadrenie č. 1/2021 zo dňa 22.02.2021, ku ktorým na pojednávaní uviedla, že na záveroch znaleckého posudku a aj na dodatočných vyjadreniach trvá. V čase vyšetrenia maloleté dieťa bolo v predškolskom veku a malo vyrovnaný vzťah k obom rodičom a aj k partnerovi matky. Dieťa bolo ohľaduplné a nehovorilo negatívne veci. Partnera matky zaradilo do rodiny, ale zároveň ho deaktivovalo. Urobilo zaujímavú projekciu partnera matky, ktorú nakreslilo ako sochu s tým, že v B. ešte socha nie je a urobilo z neho takto sochu. Dieťa sa takto vyhlo konfliktu medzi pojmi otec a partner matky, že ten partner matky je aj nie je, ale v reálnom živote s ním dieťa nemalo vážnejšie problémy. V interakcii rodičov je množstvo príležitostí na konflikty a páličivé témy sú kto spôsobil rozvod a starostlivosť o dieťa. Každý z rodičov má odlišnú predstavu. Otec sa obáva vplyvu matkinho partnera na dieťa a obáva sa aj toho, že matka sa odsťahuje do vzdialenejšieho mesta. Tieto konfliktné témy naplňajú potom napätím ich vzájomnú interakciu, kde sa následne uplatňujú osobnostné špecifiká každého z nich. Obaja rodičia sú intelektovo porovnateľní. Problém je v tom, že otec je detailistický a zameraný až na nepodstatné veci. Matka je viac odvážnejšia na zmeny a pružnejšia, ale u každého z nich, keď kulminuje konflikt, tak sú schopní intenzívnejších a afektívnych reakcií. Môžu reagovať dráždivo a intenzívnejšie pri zníženej frustračnej tolerancii. Je veľa tém, ktoré ich dokážu nahnevať a rozčúliť. Určitá možnosť dohody existovala v čase znaleckého vyšetrenia aj vďaka mediácii, že sa dohodli o odložení zaškolenia pre dieťa a tiež sa dohodli na tom, že dieťa bude zaškolené v slovenskej škole. Ďalej znalkyňa uviedla, že urobila aj odborné vyjadrenia ohľadom striedavej osobnej starostlivosti, kde popísala predpoklady úspešnosti striedavej osobnej starostlivosti. Zamerala sa hlavne na konfliktnú komunikáciu rodičov a potrebu vracat' sa k základným konfliktným témam, napr. kto spôsobil rozvod. Otec nedôveruje matke a jej rodičovskej kompetencii. Môžu vzniknúť situácie, keď jeden rodič niečo zakáže a druhý to povolí. Dieťa by malo mať jednotné normy a limity a otázne je, či sú toho rodičia schopní. Problém je tiež škola v slovenskom jazyku, keďže otec neovláda slovenský jazyk. Dieťa nemá preferovaného rodiča, je dostatočne pružné na adaptácie na rodinné prostredie. Podstatné je, aby nebolo to prostredie konfliktné. Znalkyňa ďalej uviedla, že v znaleckom posudku odporučila zverenie dieťaťa do starostlivosti matky s tým, aby bol upravený štandardný styk, pričom je podstatné, aby sa rodičia dohodli a nevyhrocovali napätie v ich vzájomnej interakcii. Tiež odporučila rodičom odborné poradenstvo, resp. výchovné opatrenie, keďže naďalej v ich komunikácii existujú konflikty, ktoré gradujú, majú nekompromisné správanie, a to škodí dieťaťu. Inštitúcie sa snažia, ale výsledok závisí od rodičov ako sa snažia a aká je tam sebareflexia, lebo každý by mal urobiť nejaký ústupok a kompromis. Bez toho, aby urobili kompromis, optimálne riešenie neexistuje, preto by potrebovali odbornú pomoc, ktorá by pracovala na zmene ich náhľadu.

16. Zo záverov znaleckého posudku PhDr. Kataríny Haidovej vyplýva, že citový vzťah maloletého dieťaťa k matke je srdečný, vrelý a matka je pre neho dôležitou vzťahovou osobou, v ktorej prítomnosti sa cíti bezpečne. Citový vzťah dieťaťa k otcovi je identický ako vzťah k matke. Dieťa nemá preferovaného rodiča a k obom rodičom má rovnako blízky citový vzťah a želá si aktivity spoločne s oboma. Obaja rodičia majú intelektové schopnosti v pásme priemeru. Obaja sa sťažene orientujú vo svojej osobnej realite, obaja majú tendenciu k subjektivistickému usudzovaniu, čo sťažuje objektívny náhľad na situáciu v ich vzťahu. Obaja sú vzťahovační, obozretní a citlivo reagujú na svoje okolnosti. Matka má potrebu pestrejšieho života, vyžaduje a toleruje zmeny. V rámci jej citového života sa menej prejavuje, čo do srdečnosti, ústretovosti a citovej väzby k iným ľuďom sú plytčie. Je energická a jej energické správanie môže prejsť do výbušnosti. Otec sa v rámci svojho subjektivistického nastavenia koncentruje aj na nepodstatné veci, čím dráždi matku a sťažuje riešenie aktuálneho problému. Má konkrétne očakávania, trvá na nich a ťažko

toleruje neúspechy. Emotivita je živá, reaktívna a na podnety intenzívne reaguje. Prežíva úzkosť a obavy o dieťa. V záťažových situáciách môže reagovať zvýšene afektívne, môže byť dráždivý a impulzívny pri zníženej frustračnej tolerancii. Obaja rodičia majú citovo podmienený záujem o dieťa. Obaja sa snažia dokázať, že sú dobrí rodičia, čím sa dostávajú na úroveň rivalov. Obaja majú rodičovské predpoklady. Dieťa si želá byť v prítomnosti oboch. Obaja rodičia majú výchovné predpoklady pre zverenie dieťaťa do ich starostlivosti. V záujme dieťaťa je byť s oboma rodičmi. Dieťa je adaptované v domácnosti matky i otca a je pre neho dôležité, aby rodičia spolu komunikovali. Styk s druhým rodičom by mal byť upravený tak, aby to čo najlepšie vyhovovalo dieťaťu, a to každý nepárny týždeň od piatku od 15:00 hod. do nedele do 17:00 hod. a každý páry týždeň od utorka do štvrtka rána.

17. Z odborného vyjadrenia znalkyne č. 1/2021 vyplýva, že rušivo pôsobí na prežívanie maloletého len konflikt medzi rodičmi, ktorý ho zneisťuje a bráni mu v prežívaní bezpečia. Konfliktnosť vzájomného vzťahu rodičov bola sýtená v čase znaleckého vyšetrenia najmä témou: koho vinou došlo k rozvodu a tiež témou: aké sú kompetencie matkinho partnera v starostlivosti o dieťa. Otec spochybňoval kvalitu matkinej starostlivosti o dieťa. Rodičia tiež riešia problematiku vzdelávania dieťaťa. Vedia sa čiastočne zhodnúť voľbou slovenskej základnej školy. Otec však nedostatočne ovláda slovenský jazyk a z pohľadu matky je preto otáznе, ako bude môcť sledovať perspektívne výučbu dieťaťa v slovenskom jazyku. Tenzný vzťah rodičov je prekážkou v stanovení jednotného výchovného postupu a vznikajú potom situácie, kedy jeden rodič niečo zakáže a druhý to povolí. Uvedené okolnosti, ako to vyplýva z odborného vyjadrenia znalkyne, predstavujú prekážku k dosiahnutiu dobrej kvality striedavej osobnej starostlivosti, lebo rodičia príliš rivalizujú a menej spolupracujú. Následne by potom podmienky pre dieťa v oboch domácnostiach boli odlišné, dieťa by nemalo jednotné normy, limity a každý z rodičov by išiel po svojej línii v presvedčení, že on je tým lepším rodičom, čo by nebolo v záujme dieťaťa. Striedavá osobná starostlivosť by mohla byť v záujme dieťaťa realizovaná vtedy, ak by tieto rušivé okolnosti boli odstránené a rodičia by dokázali konštruktívne komunikovať, aby dieťa cítilo z ich strany jednotné výchovné vedenie.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené dokazovanie, citované ustanovenia zákona o rodine, najmä podaný znalecký posudok a odborné vyjadrenie znalkyne PhDr. Kataríny Haidovej, z ktorých vyplýva, že striedavá osobná starostlivosť nie je v záujme maloletého dieťaťa vzhľadom na konfliktné vzťahy medzi rodičmi, čo rušivo pôsobí na prežívanie maloletého, čo ho zneisťuje a bráni mu v prežívaní bezpečia. Súd zveril maloletého na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matke.

19. Prvoinštančný súd poukázal na inštitút striedavej osobnej starostlivosti a podmienky, ktoré musia byť kumulatívne splnené, aby bolo možné nariadiť striedavú osobnú starostlivosť, a to sú: 1. spôsobilosť oboch rodičov dieťa vychovávať, 2. záujem oboch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa, 3. záujem dieťaťa, 4. lepšie zaistenie potrieb dieťaťa. Povinnosť prihliadať na posledný faktor - lepšie zaistenie potrieb dieťaťa, vylučuje z aplikácie striedavej osobnej starostlivosti deti, ktorých rodičia vytvárajú trvale vzájomné nepriateľské prostredie.

20. V danom prípade súd dospel k záveru, že obaja rodičia majú záujem o osobnú starostlivosť o maloletého a sú aj spôsobilí ho vychovávať. Pre výchovu maloletého majú obaja rodičia vytvorené vhodné bytové aj sociálne podmienky. Maloletý má k obom rodičom rovnako blízky citový vzťah. Podľa názoru súdu zverením maloletého do striedavej osobnej starostlivosti v danom prípade by neboli lepšie zaistené jeho potreby z hľadiska jeho zdravého psychického a fyzického vývinu, čo vyplýva z výpovede znalkyne na pojednávaní ako aj z jej znaleckého posudku a odborného vyjadrenia, že rušivo pôsobí na prežívanie maloletého konflikt medzi rodičmi, ktorý ho zneisťuje a bráni mu v prežívaní bezpečia. Rodičia neustále riešia tému, koho vinou došlo k rozvodu, aké sú kompetencie matkinho partnera v starostlivosti o maloletého, otec neustále spochybňuje kvalitu matkinej starostlivosti o syna a taktiež rodičia riešia problematiku vzdelávania maloletého a jeho prípravu na vyučovanie zo strany otca. Tenzný vzťah rodičov je teda prekážkou v stanovení jednotného výchovného postupu. Uvedené okolnosti predstavujú prekážku k dosiahnutiu dobrej kvality striedavej osobnej starostlivosti, pričom presun dieťaťa z jednej domácnosti do druhej by nemusel byť plynulý, rodičia príliš rivalizujú a menej spolupracujú. Následne by potom podmienky pre dieťa v oboch domácnostiach boli odlišné a dieťa by nemalo jednotné normy a limity, pričom každý z rodičov by išiel po svojej línii v presvedčení, že on je tým lepším rodičom, čo by nebolo v záujme dieťaťa. V danej veci teda nie sú splnené všetky zákonné predpoklady pre zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, keďže maloletý je vystavený vzájomným konfliktom rodičov a ich deštruktívnej komunikácii.

21. Prvoinštančný súd dospel k záveru, že bude v najlepšom záujme maloletého, keď bude zverený do osobnej starostlivosti matke, čo odporučila aj znalkyňa s tým, aby bol upravený štandardný styk. Matka má pre jeho výchovu vytvorené všetky vhodné podmienky pre jeho zdravý psychický a fyzický vývin a neboli zistené žiadne kontraindikácie, pre ktoré by sa nedokázala o dieťa riadne postarať.

22. Styk otca s maloletým dieťaťom súd upravil tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý nepárny týždeň od piatka od 15:00 hod., kedy si prevezme maloletého zo školského zariadenia do nedele toho istého týždňa do 17:00 hod., kedy odovzdá maloletého matke v mieste jej bydliska, ako aj každý párny týždeň od utorka od 15:00 hod., kedy si prevezme maloletého zo školského zariadenia a odovzdá ho v ten istý týždeň v piatok o 08:00 hod. do školského zariadenia.

23. Pri svojom rozhodovaní súd prihliadol na vykonané dokazovanie, najmä na podané správy zo šetrenia pomerov, z Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, ako aj znalecké dokazovanie a výpoveď znalkyne na pojednávaní.

24. Pokiaľ ide o styk, pri úprave styku rodiča s dieťaťom, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, treba prihliadať predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ktorý spočíva v tom, aby citový vzťah dieťaťa k rodičovi, v danom prípade k otcovi, zostal zachovaný. Na výchove dieťaťa sa majú podieľať obaja rodičia, teda aj ten rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do výchovy a ktorý na jeho výchovu môže vplývať jedine formou návštev. Toto nie je len jeho právom, ale aj povinnosťou, ktorá vyplýva pre oboch rodičov zo zákona rovnako. Právo styku vyplýva aj z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa. Podľa článku 9 odsek 3 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa. Podľa názoru súdu, styk upravený tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku je v záujme dieťaťa, aby sa na jeho výchove podieľal aj otec, ktorý sa inak s maloletým pravidelne stretáva, už aj na základe mediačnej dohody a maloletý ho považuje za blízku osobu a má k nemu vytvorený blízky citový vzťah. Pokiaľ otec hodnotne a pravidelne využije čas návštev, doba styku určená týmto rozsudkom bude postačujúca k tomu, aby sa medzi ním a maloletým upevňoval a rozvíjal cit spolupatričnosti tak, aby sa mohol v budúcnosti podieľať na výchove maloletého v plnom rozsahu, teda aj bez prítomnosti matky.

25. Vykonaným dokazovaním, najmä zo znaleckého dokazovania ako aj odporúčenia znalkyne, prvoinštančný súd mal jednoznačne preukázané, že bude v záujme maloletého a jeho ďalšieho zdravého psychického a fyzického vývinu, keď bude uložené rodičom výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky za účelom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie na dobu šesť mesiacov, od právoplatnosti tohto rozsudku, vzhľadom na pretrvávajúce konfliktné a napäté vzťahy medzi rodičmi, ktoré sú prekážkou v stanovení jednotného výchovného postupu u maloletého dieťaťa, ako aj prekážkou v striedavej osobnej starostlivosti. Súd preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností podľa § 26 Zákona o rodine.

26. Pokiaľ ide o pomery na strane navrhovateľky, je zamestnaná a zarába priemerne mesačne 594,17 eur v čistom (za obdobie od augusta 2020 do júla 2021). Ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá. Nájomné platí v sume 200,- eur mesačne, telefón 47,54 eur mesačne. Pokiaľ ide o pomery na strane manžela navrhovateľky, je zamestnaný zarába priemerne mesačne 738,70 eur v čistom (za obdobie od augusta 2020 do júla 2021). Ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá. Nájomné platí v sume 171,- eur mesačne, elektrinu 17,- eur mesačne, telefón 91,- eur mesačne v rámci toho je TV aj internet, pôžička 131,- eur mesačne. Za stravu platí 180,- eur mesačne, výživné na maloletého 30,- eur mesačne, sporenie pre maloletého 25,- eur mesačne, iné výdavky ako oblečenie a pohonné hmoty 91,- eur mesačne. Pokiaľ ide o pomery na strane maloletého dieťaťa, sú bežné na oblečenie, stravu a obuv. Strava denne pre maloletého stojí 6,- až 7,- eur, obuv 30,- eur mesačne, oblečenie 50,- eur mesačne a na začiatku školského roka matka kupovala školské potreby za 100,- eur. Za školskú družinu sa platí 8,- eur mesačne, obedy za dva mesiace sa platili 41,04 eur. Maloletý chodí na gitaru, čo zaplatil otec, 45,- eur na päť mesiacov. Iné mimoriadne potreby maloleté dieťa nemá. Súd skúmajúc odôvodnené potreby maloletého, ako aj osobné a zárobkové možnosti a schopnosti rodičov s poukazom na výpovede účastníkov konania, zaviazal otca na platenie výživného v sume 150,- eur mesačne na maloletého, čo je primerané jeho odôvodneným potrebám, ako aj osobným a zárobkovým možnostiam rodičov. Podľa

názoru súdu je v možnostiach a schopnostiach otca platiť výživné v sume 150,- eur mesačne. Ak otec zaplatí zo svojho priemerného čistého mesačného príjmu, ktorý činí 738,70 eur výživné v sume 150,- eur mesačne, zostane mu ešte 588,70 eur mesačne, čo je o 370,64 eur mesačne viac ako činí jeho životné minimum podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v znení neskorších predpisov, podľa ktorého životné minimum na jednu plnoletú fyzickú osobu činí od 01. 07. 2021 218,06 eur mesačne (738,70 eur - 150,- eur výživné = 588,70 eur - 218,06 eur = 370,64 eur). Otcovi zostane ešte dostatočná suma na jeho vlastnú výživu a reprodukciu jeho pracovnej sily aj na úhradu jeho životných nákladov.

27. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal ich náhradu.

28. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 24 ods. 2, 3, 4, § 28 ods. 1, 2, § 26, § 37 ods. 2, § 62 ods. 1-5, § 78 ods. 1, 3 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine.

29. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie v časti výrokov č. II., III., IV., VI. otec, žiadajúc odvolací súd, aby bol napadnutý rozsudok zmenený tak, že maloleté dieťa zverí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Uviedol, že s matkou maloletého otec uzatvoril dňa 30. 09. 2019 dočasnú mediačnú dohodu v zmysle § 15 zákona číslo 420/2004 Z. z. o mediácii. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nezohľadňuje pomerne dlhý čas trvajúci faktický stav, počas ktorého maloleté dieťa fungovalo prakticky v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Počas tohto obdobia sa nepreukázali negatívne dopady takejto starostlivosti, čomu zodpovedá aj záver obsiahnutý v znaleckom posudku číslo 34/2020, v ktorom znalkyňa konštatovala, že maloleté dieťa sa cíti rovnako dobre u otca, aj u matky, nemá preferovaného rodiča, pretože k obojom rodičom má rovnaký blízky citový vzťah a želá si aktivity spoločne s oboma rodičmi. Podľa znalkyne aj citový vzťah maloletého dieťaťa k otcovi je identický ako vzťah k matke. Jediným negatívom, ktoré sa u maloletého prejavilo, predstavuje partner matky. Znalkyňa uviedla, že matkin partner by nemal rivalizovať s otcom o rodičovskú pozíciu. Znalkyňa uviedla že doterajšia forma starostlivosti dieťaťa plne vyhovuje, pokiaľ matka dokáže správne regulovať jej partnera. U oboch rodičov sú výchovné predpoklady pre zverenie dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti. Z uvedeného dôvodu otec konštatoval nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, v ktorom sa súd nevysporiadal s odôvodnením týkajúcim sa zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky pokiaľ bolo znalkyňou konštatované, že obaja rodičia majú výchovné predpoklady a doterajšia praktická striedavá starostlivosť sa ukázala pre maloletého ako vyhovujúca. Starostlivosť o maloletého zo strany otca a príprava maloletého na vyučovanie s otcom je lepšia ako v prípade matky, čo identifikovala aj triedna učiteľka maloletého. Prvoinštančný súd sa nezaoberal viac ako 2 roky praktizovanou formou zabezpečovania osobnej starostlivosti, pričom sa stotožnil s názorom matky, že otec nedokáže maloletého riadne pripraviť na vyučovanie, pretože nedostatočne ovláda slovenský jazyk. Uvedené tvrdenie je diskriminačné, pretože otec je slovenským štátnym občanom a v škole a pri iných príležitostiach komunikuje riadne v slovenskom jazyku. Taká okolnosť nemôže byť zohľadňovaná pri rozhodovaní súdu o zverení maloletého do starostlivosti jedného alebo do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Matka mala v priebehu konania vedeného na Okresnom súde Nové Zámky pod č. k. 7P/30/2019 snahu o zverenie maloletého do osobnej starostlivosti na čas do meritórneho rozhodnutia formou neodkladného opatrenia s tým, že opakovane žiadala upraviť výživné. Návrh matky bol zamietnutý a uznesením Krajského súdu v Nitre 5CoP/33/2020-458 zo dňa 14. 10. 2020 bolo uznesenie potvrdené. V uvedenom rozhodnutí odvolací súd konštatoval, že pokiaľ ide o charakter výchovného prostredia ohľadne maloletého Y., tak toto je v marci v roku 2019 vykonávané obidvomi rodičmi v zmysle obsahu dohody spísanej u mediátora, pričom v podstate ide o výkon striedavej osobnej starostlivosti nad dieťaťom. Konštatoval ďalej, že na strane obidvoch rodičov sú vhodné podmienky pre zabezpečenie striedavej osobnej starostlivosti, čo vyplývalo z vyjadrenia kolízneho opatrovníka.

30. Poukázal na výsluch znalkyne z pojednávania, ktorá uviedla, že dieťa by malo mať jednotné normy a limity, pričom vyšetrovanie znalkyne nezistilo akékoľvek nedostatky z hľadiska sledovania najlepšieho záujmu maloletého pokiaľ išlo o realizáciu prakticky striedavej osobnej starostlivosti. Podľa názoru otca bola znaleckým skúmaním zistená snaha matky o oslabenie citovej väzby maloletého k otcovi, preferovaním a dosadzovaním priateľa matky do role otca dieťaťa. Výsledkom bol zmätok a stres spôsobovaný maloletému, ktorý nedokáže zaradiť priateľa matky do pozície v rodine.

31. Vo vzťahu k určeniu vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu vo výške 150 eur mesačne otec považuje dané rozhodnutie za nepreskúmateľné, ktoré tiež nezohľadňuje výkon osobnej starostlivosti otca maloletého v širšom rozsahu. Nebola ustálená výška odôvodnených potrieb maloletého a rovnako nebola zohľadnená skutočnosť, že otec participuje aj na mimoriadnych nákladoch

na maloletého jednou polovicou a navyše maloletému financuje aj náklady na gitarový krúžok, ktorý matka nepodporuje napriek želaniu maloletého.

32. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka, ktorá uviedla, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozsudkom, hoci navrhovala inú úpravu, akceptuje rozsudok, čo je prejavom kompromisu z jej strany v záujme ukončenia sporu medzi rodičmi. V priebehu celého konania bude spochybňovať starostlivosť matky o maloletého. Aj mediačná dohoda bola výsledkom snahy matky o zmierlivé riešenie veci. Po uzavretí dohody sa zmenila situácia postoja maloletého. V čase uzavretia mediačnej dohody dieťa ešte nechodilo do školy. V prvom ročníku je dôležité, aby sa s maloletým synom učil len jeden z rodičov. Otec slovenský jazyk neovláda ani v takom rozsahu, aby sa vedelo vyjadrovať na pojednávaní, pretože bol príbratý do konania tlmočníka. Matka sa plnohodnotne o syna stará a pripravuje ho do školy. Matka tým nechce povedať, že otec sa nevie postarať o dieťa. Poukázala na námietku znalca, podľa ktorého striedavej osobnej starostlivosti prekážajú rozpory medzi rodičmi. Výška výživného stanovená súdom je primeraná vo vzťahu k veku maloletého a možnostiam otca.

33. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník tak, že poukázal na závery prvoinštančného súdu, ktorý poukázal na tenzný vzťah rodičov, ktorý je prekážkou v stanovovaní jednotného výchovného postupu. Komunikácia medzi rodičmi nie je taká kvalitná, aby súd mohol nariadiť striedavú osobnú starostlivosť, hoci obaja rodičia majú na rodičovskú výchovu predpoklady, pričom maloleté dieťa si želá byť v prítomnosti oboch rodičov. Podľa názoru kolízneho opatrovníka striedavá osobná starostlivosť nemá reálnu šancu v praxi priniesť pozitívny posun, pokiaľ nepríde ku korekcii vzťahov medzi rodičmi. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

34. K vyjadreniu matky sa vyjadril otec. Uviedol, že maloletý je aktuálne žiakom 2. ročníka základnej školy. Doposiaľ maloletý funguje v režime prakticky striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a neprejavuje sa u neho žiaden negatívny dopad striedavej osobnej starostlivosti. Zo správy základnej školy B. zo dňa 23. 10. 2021 vyplýva, že maloleté dieťa je na vyučovanie riadne pripravené a neboli identifikované žiadne nedostatky a to ani v príprave na slovenský jazyk. Pokiaľ ide o argument matky vo vzťahu k schopnostiam otca komunikovať v slovenskom jazyku a k skutočnosti, že bol do konania príbratý tlmočník, otec uviedol, že v strese sa mu lepšie vyjadruje maďarskom jazyku, a preto v súdnom konaní ide o inú vec. Maloletý sa otcovi v rozpore s vyjadreniami matky zmieňuje o tom, že sa v domácnosti matky opakovane necítil komfortne, je u nej v napätí, nedokáže sa uvoľniť, nikto sa mu nevenuje a matka a jej partner ho často posielajú do izby. Opätovne poukázal na vyjadrenia znalkyne. Poukázal ďalej na niektoré situácie ohľadne matky, ktorá nebola schopná dodržiavať dohodu a akceptovať názor otca. V ďalšom obsahu otec poukazoval na otázky zabezpečovania materiálnych vecí vo vzťahu k presunom dieťaťa medzi rodičmi.

35. V priebehu odvolacieho konania bolo odvolaciemu súdu doručené podanie matky s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala zveriť maloletého Y. do osobnej starostlivosti matky s tým, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každý páry týždeň v sobotu v čase od 10h do 16h. V návrhu matka uviedla, že matka odvolanie síce nepodala, avšak v konaní namietala, že maloletý syn odmieta stretávanie s otcom, pretože sa bojí pred otcom svoj názor prezentovať. Uviedla, že v priebehu posledného mesiaca spozorovala u syna prejavy, ktoré jednoznačne naznačujú psychické problémy maloletého. Maloletý pred odchodom k otcovi plače, sťažuje sa, že ho otec trestá, maloletý začal jesť bez použitia rúk atď. Okrem toho začal mať maloletý problémy s udržaním veľkej potreby a otcovi sa to bojí povedať. Matka vyhľadala psychologičku, ktorá ho kontaktovala, aby sa dostavil na sedenie, čo on odmietol. Psychologička Dr. Vačková predložila dňa 20. 06. 2022 matke správu, podľa ktorej má maloletý vážne psychické problémy, ktoré boli odporúčané riešiť prostredníctvom psychiatra. Zo záveru správy psychologičky vyplýva, že maloletý psychicky trpí, prejavujú sa u neho neurotické úzkostné prejavy, pričom psychologička odporúča obmedziť kontakt s otcom. Matka poukazuje na § 362 CMP. Správou psychologičky matka preukazuje, že dôvod na vydanie neodkladného opatrenia je daný a matka osvedčila nevyhnutnosť dočasnej úpravy. V tejto veci je potrebné na základe vyjadrenia maloletého preveriť jeho tvrdenia voči otcovi, že ho trestá v súvislosti s konaním o maloletého, ktoré súvisí s jeho psychickým problémom. Maloletý napríklad uvádza, že otec mu stále kontroluje slipy a povedal, že mu nedá jahody, keď sa zašpiní. Stretávanie otca s maloletým je pre maloletého škodlivé.

36. K návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia sa vyjadril otec, ktorý uviedol, že je nedôvodný a vidí v ňom len opätovnú snahu matky o destabilizáciu jeho vzťahu s maloletým. Snaha matky spočíva v docielení zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti a je zrejmá z priebehu celého konania. V minulosti už mala snahu iniciovať neodkladné opatrenie z dôvodu údajného nedostatku ovládania slovenského jazyka. Počas celého konania je nútený brániť sa voči vykonštruovaným obvineniam matky, hoci podľa jeho názoru sa stará o dieťa vzorne. Návrh matky ale považuje za absurdný predovšetkým z dôvodu, že príznaky, o ktorých sa matka zmieňuje on už rieši od začiatku

roku 2019. Snaží sa na neho upozorňovať, dokonca sa obrátil na pomoc kurately. V prílohe pripojil SMS komunikáciu s matkou zo dňa 14. 07. 2022, v ktorej informoval ohľadne neprítomnosti maloletého v škole, pretože nešlo o prvý prípad, kedy dôvodom neprítomnosti bola bolesť brucha, ktorou maloletý trpí zväčša vtedy, keď s matkou trávi viacej času. Obdobne otec popísal situáciu ohľadne gitarovej hodiny, ktorej sa maloletý nezúčastnil z dôvodu bolesti brucha. Maloletý sa mu sám priznal, že sa mu u matky podarilo pri kúpaní vyprázdniť, za čo na neho nakričal priateľ matky. V minulosti otec musel tiež podobne navštíviť pohotovosť z rovnakého dôvodu.

37. Pokiaľ ide o okolnosti sedenia u Mgr. Adriany Vačkovej, otec uviedol, že mu nevyhovoval termín, pretože v ten deň sa u neho maloletý nebude nachádzať načo pani Vačková povedala, že ona to s matkou vyrieši, ale uvedené sa nepodarilo, a preto nesúhlasil, aby napísala správu o maloletom. Predmetná správa nie je spracovaná objektívne, pretože psychologička s ním nekonzultovala a nemala ani možnosť odporovať interakciu medzi ním a maloletým. Mgr. Vačková spracovala správu bez dlhšej spolupráce s rodinou.

38. Ďalej otec uviedol, že matka sa opakovane odsťahovala od terajšieho partnera, čo svedčí o problémoch v tejto domácnosti. Maloletý mu dôveruje. Uviedol mu, že keď bol s matkou a s priateľom matky v B., tak mu obaja uvádzali, čo má u psychologičky hovoriť a čo má presne nakresliť. V prílohe pripojil kresbu vyhotovenú maloletým. V ďalšom obsahu otec uviedol skutočnosti týkajúce sa okolností voľnočasových aktivít, na otázku realizácie styku v čase krstín jeho krstného syna. V závere poukázal na znalecký posudok číslo 34/2020 zo dňa 23. 09. 2020 PhDr. Kataríny Haidovej, znalkyne z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, v ktorom konštatovala, že maloleté dieťa sa cíti rovnako dobre aj u otca, aj u matky, ak nemá preferovaného rodiča. Dieťa najmä v rannom období vyrastalo v praktickej striedavej starostlivosti, s ktorou sa stotožnilo a aj v súčasnosti korešponduje s jeho želaniami a predstavami. Dieťa si želá byť v prítomnosti oboch rodičov. Maloletý nevie zaradiť partnera matky do pozície v rodine. Uviedla tiež, že partner matky by nemal rivalizovať o rodičovskú pozíciu, ktorá by mala zotrvať u otca. Podľa názoru otca návrh matky je nedôvodný, pretože nejde o okolnosti, ktoré sú nové, tieto rieši už od roku 2019.

39. Kolízny opatrovník k návrhu matky na vydanie neodkladného opatrenia uviedol skutočnosti zistené z návštevy matky od matky dňa 07. 07. 2022 u kolízneho opatrovníka, kde predložila aj správu z vyšetrenia Mgr. Vačkovej. Taktiež kolízny opatrovník poukázal na okolnosti dohadovania termínu stretnutia ohľadne pohovoru otca. V závere v krátkom odstavci uviedol, že žiada plnom rozsahu vyhovieť návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia.

40. Matka sa vyjadrila k písomnému vyjadreniu kolízneho opatrovníka, keď potvrdila, že dňa 07. 07. 2020 sa dostavila na úrad, pričom konštatovala tiež, že otec nie je ochotný spolupracovať s kolíznym opatrovníkom a neplní si od júna 2020 ani vyživovaciu povinnosť.

41. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnutý rozsudok v časti zverenia maloletého dieťaťa, resp. úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu (napadnuté výroky II., III. a IV.), postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s ust. § 378 ods. 1 CSP preskúmal rozsudok prvoinštančného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 65 CMP, pričom nie je viazaný odvolacími dôvodmi v zmysle § 66 CMP, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo potrebné v časti úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu zmeniť podľa § 388 CSP. Odvolateľ nenamietal výroky týkajúce sa rozvodu (I. výrok) a uloženej povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu (V. výrok).

42. Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

43. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

44. Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

45. V zmysle § 65 a § 66 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolací súd poznamenáva, že mimosporové konania sú ovládané princípom oficiality, teda v zásade ich možno začať bez návrhu. Z princípu oficiality tiež vyplýva, že v odvolacom konaní platí zásada neviazanosti odvolacieho súdu rozsahom odvolania vo veciach, ktoré možno začať aj bez návrhu, ako aj zásada neviazanosti odvolacieho súdu

odvolacími dôvodmi. Odvolací súd teda preskúmava rozhodnutie v celom rozsahu, teda aj tie výroky, ktoré odvolaním napadnuté neboli. Ide o úplnú apeláciu, pretože súd musí zistiť skutočný stav vecí.

46. Podľa § 100 CMP s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úprave pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

47. Podľa § 111 písm. b/ CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o úprave výkonu rodičovských práv a povinností.

48. Podľa § 111 písm. c/ CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o výžive maloletého.

49. Podľa § 111 písm. d/ CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o styku s maloletým.

50. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

51. Odvolací súd prednostne poukazuje na zásady procesného rozhodovania v nadväznosti na hmotnoprávnu úpravu rozvodu a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom. Uvedené súvisí s otázkou autoritatívneho rozhodovania o právach a povinnostiach rodičov k maloletým deťom jednak na čas do rozvodu a jednak na čas po rozvode. V ďalšom, vyššie uvedené, súvisí s otázkou podaného návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v tomto konaní.

52. Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine alebo ZoR), v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

53. Odvolací súd teda konštatuje že, súd, ktorý koná o rozvode manželstva, rozhoduje zásadne len o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode. Nemôže teda upraviť žiadnu povinnosť súvisiacu s úpravou výkonu rodičovských práv a povinností inak, než v nadväznosti na právoplatnosť výroku o rozvode manželstva. Úprava, obsiahnutá v rozsudku poručenského súdu, stratí účinnosť právoplatnosťou výrokov týkajúcich sa výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode. Zánik účinnosti tejto úpravy nemožno viazať na právoplatnosť výroku o rozvode manželstva, keďže výrok o rozvode manželstva a výrok o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode majú samostatný skutkový základ, v opravnom konaní sa preskúmavajú samostatne, takže nemožno vyvodiť, že by museli nadobudnúť právoplatnosť súčasne (Z HL, s. 328 alebo R 40/1965) (pozri Pavelková, B. Zákon o rodine. Komentár. L vydanie. Praha : C. H. Beck, 2011, 103-104 s.).

54. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia okrem v ďalšom obsahu uvedených dôvodov, nebolo možné upraviť za situácie, že matka podala v rámci odvolacieho konania návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v čase prebiehajúceho konania o rozvode a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode. V tejto súvislosti odvolací súd považoval návrh matky zastúpenej právnu zástupkyňou za návrh, ktorý podľa jednoznačne prejavenej „procesnej“ vôle smeroval do tohto konania, v súvislosti s týmto konaním a s predstavou matky o potrebe dočasnej úpravy rodinnoprávných pomerov v súvislosti s rozhodovaním súdu o zverení maloletého dieťaťa a úpravy výkonu práv a povinností rodičov na čas do „rozvodu“, v konaní o úprave práv a povinností na čas po rozvode. Do rozhodnutia súdu o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu a to v konaní o úprave práv a povinností na čas po rozvode platí úprava dohodnutá, alebo autoritatívne určená v konaní s úpravou podľa § 36 ZoR. Inými slovami, okrem vecných dôvodov vedúcich k záveru odvolacieho súdu o nedôvodnosti podaného návrhu nebolo možné rozhodnúť (nariadením úpravy „do rozvodu“) v tejto veci, pretože samotná úprava na čas po rozvode, ktorú súd upravuje v tomto konaní, nemôže zahŕňať úpravu na čas do rozvodu, resp. tak ako sú vymedzené účinky zániku úpravy do právoplatného rozhodnutia o ÚPP na čas po rozvode.

55. Hlavným dôvodom pre zamietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia matky bola skutočnosť, že matka dostatočným spôsobom neosvedčila záver o tom, že také neodkladné opatrenie

bolo potrebné nevyhnutne nariadiť, pretože neosvedčila dostatočným spôsobom, že problémy, ktoré popisovala vo vzťahu k maloletému dieťaťu (psychické problémy, problémy s vyprázdňovaním, spôsob stravovania) vznikli až po rozhodnutí prvoinštančného súdu, a že dôvodom, pre ktoré vznikli, mal byť otec. Odvolací súd uvedené ozrejmí v ďalších úvahách.

56. Pokiaľ išlo o závery prvoinštančného súdu v jeho rozhodnutí vo vzťahu k rozvodu, možno len konštatovať, že tieto neboli napadnuté odvolaním. Predmetom odvolacieho prieskumu, prejednávania a rozhodovania vo veci bola úprava zverenia dieťaťa do starostlivosti rodičov, resp. úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

57. Odvolací súd vo vzťahu k otázke zverenia maloletého Y. H. narodeného XX. XX. XXXX dospel na základe prvoinštančným súdom zistených skutočností k záveru o tom, že v tomto prípade bolo namieste zveriť maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pretože je to v jeho záujme a budú tak zabezpečené lepšie jeho potreby. Odvolací súd vychádzal z predpokladov pre zverenie maloletého dieťaťa do takejto formy starostlivosti, ktoré predpoklady umožňujú takúto formu starostlivosti realizovať.

58. Po prvé bolo potrebné vychádzať zo správne zisteného záveru prvoinštančného súdu o tom, že obaja rodičia sú schopní a spôsobilí zabezpečovať starostlivosť o dieťa s tým, že majú aj vyhovujúce bytové podmienky. O tomto predpoklade v zásade „spor“ nebol.

59. Prvoinštančný súd správne zistil existenciu uzavretej dočasnej mediačnej dohody zo dňa 30. 09. 2019, kde sa rodičia maloletého dieťaťa dohodli na úprave výkonu rodičovských práv a povinností, podľa ktorej bude každý párnny týždeň v čase od piatku 15 hodiny do štvrtka 8 hodiny maloleté dieťa u matky a každý nepárny týždeň od štvrtka 8 hodiny do pondelka 8 hodiny bude maloleté dieťa v starostlivosti otca a v nepárnom týždni od stredy 8 hodiny do piatka 8 hodiny. Samostatne boli upravené aj vianočné sviatky.

60. O striedavú osobnú starostlivosť mal záujem otec, preto bolo potrebné sa v konaní s vhodnosťou striedavej starostlivosti a záujmom maloletého dieťaťa vysporiadať.

61. S poukazom na čl. 5 Zákona o rodine, podľa ktorého záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností, je treba vyhodnocovať záujem vo svojej komplexnosti.

62. Odvolací súd uvádza, že záujem dieťaťa je niečo iné ako „záujem“ rodiča o dieťa, hoci vo výsledku môžu byť rovnakým a synergickým kritériom. Záujem rodiča o dieťa je indikátorom jeho vzťahu k dieťaťu, ktorý predurčuje to, či a ako kvalitne a často sa bude dieťaťu dostávať rodičovskej pozornosti, starostlivosti a lásky. Ak neexistuje žiaden záujem rodiča o dieťa, dieťaťu sa uvedené nedostane v želateľnej podobe. Vo všeobecnosti možno povedať, že existencia spoločného záujmu rodičov o dieťa počas jeho vývinu zabezpečuje najprirodzenejší a najvhodnejší model rodinného vplyvu na dieťa. Hoci nie vždy sa taký model pre dieťa zachová, možno aj porozvodový (porozchodový) model vplyvu rodičov na dieťa zabezpečiť tak, že je to v najlepšom záujme dieťaťa, najmä ak existuje naozajstný záujem daný u oboch rodičov. Nie sú zriedkavé situácie, že jeden alebo obaja z rodičov náležitý a od rodičov očakávaný záujem voči dieťaťu neprejavujú. Taká situácia nie je želateľná. Okrem výnimočných prípadov (násilie, nevhodné správanie alebo vplyv) je ale vždy v záujme dieťaťa mať oboch rodičov, ktorí o dieťa majú záujem. V čase rozvodu, či rozchodu (rozluky) bývajú vzťahy medzi rodičmi narušené. Stáva sa, že narušeným vzťahom medzi rodičmi dopomáha aktuálna situácia strachu, neistoty, odporu alebo nevraživosti. Jedným z cieľov autoritatívneho súdneho zisťovania je rozpoznanie dočasnosti

a prekonateľnosti takého stavu na jednej strane, alebo trvalosti, ktorá môže byť neprekonateľná a patologická.

63. Záujem dieťaťa (legálne vyjadrený v čl. 5 zákona o rodine) je predovšetkým určovaný skúmaním otázky čo je pre dieťa dobré (prospešné, vhodné, perspektívne, čo je jeho blaho). To, čo je pre maloleté dieťa dobré, by mali najlepšie vedieť jeho rodičia. Pri konfliktných situáciách rodičov (napr. v dôsledku rozvodu) je dieťa pravidelne stavané pred otázku „u ktorého rodiča zostane“ (pokiaľ nie je najvhodnejším modelom striedavá osobná starostlivosť). Ak ide o maloleté dieťa blízke veku plnoletosti, môže mať trvalejší nezáujem rodiča o dieťa vplyv na jeho rozhodovanie aj s dôsledkom, že jedného rodiča úplne odmietne.

64. U maloletého dieťaťa, ktoré objektívne nemôže mať skúsenosť s konfliktnou situáciou rodičov nemožno jednoznačne hovoriť o tom, že je v jeho záujme sa nestretávať s rodičom, ku ktorému (napr.) svoje odmietnutie (v súdnom konaní alebo inak) prejavuje. Skutočný záujem dieťaťa, o ktorý sa usilujú pri najlepšom vedomí a svedomí jeho rodičia a tiež povolané orgány štátu, sa nemusí zhodovať s jeho prejavom, hoci je treba na jeho názor prihliadnuť. Povedané konkrétnejšie, maloleté dieťa a jeho názory môžu byť formované krátkodobými a dlhodobými vplyvmi. Krátkodobé vplyvy môžu prameniť napr. z ovplyvňovania druhým z rodičov. Dlhodobejšie vplyvy sú určované napr. dlhší čas trvajúcou neprítomnosťou a nezáujmom jedného z rodičov. Vždy však je potrebné nazerať na záujem maloletého dieťaťa tak, že ak dieťa neprejavuje (neprechováva) k rodičovi napr. panický strach alebo inak vážne prejavovanú averziu, vždy je priestor na zblížovanie sa s druhým rodičom tak, aby v konečnom dôsledku porozvodový model bol potvrdením najlepšieho záujmu dieťaťa mať oboch rodičov. Tak ako musí rozumný rodič zasiahnuť v prípade (objektívne bezdôvodného) odmietavého prejavu maloletého stretávať sa s druhým s rodičom tým, že dieťa bude podporovať v styku s druhým rodičom, tak musí rozpoznať verejný záujem situácie, keď je nanajvýš vhodné sa pokúsiť udržať pravidelný, rovnocenný a rovnoprávny styk, resp. starostlivosť rodičov o dieťa, alebo vyjadrené z pohľadu maloletého dieťaťa, zachovať najlepší záujem maloletého dieťaťa, hoci v aktuálnom čase ovplyvneným krátkodobými alebo dlhodobými vplyvmi. Prejavovaný názor mal. dieťaťa netreba podceňovať, alebo preceňovať. Prílišným podceňovaním by mohlo byť dieťa vystavené nepriaznivému vplyvu dôsledkov rodičovských nezhôd a naopak, prílišným preceňovaním by nemusel byť daný priestor možnosti dieťaťu rozvíjať alebo naštartovať pokiaľ možno vrúcny vzťah k rodičovi, k druhému rodičovi, alebo k obojom rodičom.

65. Často do rozvodu fungujúci a druhým z rodičov akceptujúci vplyv a výchova rodiča maloletého dieťaťa sa stávajú v čase úpravy zverenia do starostlivosti alebo styku neakceptovateľnými, ktoré zakladajú tvrdenú nemožnosť styku, jeho rozšírenie, či zavedenie striedavej osobnej starostlivosti. Najlepšie zodpovedanie otázky vhodnosti výchovy a vplyvu toho ktorého rodiča - otca, či matky, alebo súčasne v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov- na maloleté dieťa, dá odpoveď na otázku (za modelovej situácie trvalej straty jedného z rodičov), či je ďalšou najvhodnejšou osobou pre výchovu a vplyv starostlivosti maloletého dieťaťa zostávajúci rodič. Pozitívna odpoveď na uvedenú otázku potom odstraňuje (zatieňuje) všetky „nepodstatné“ argumenty jedného z rodičov (napr. nedostatočne sa venuje, neupratuje, nehrá sa, má inú výchovu atď.), ktorými sa maloletému znemožňuje byť rovnocenne a rovnoprávne aj s druhým z rodičov, teda znemožňuje napĺňanie záujmu dieťaťa ešte predtým, ako sa v súdnom konaní tento záujem zisťuje.

66. Podľa § 24 ods. 2 ZoR, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

67. Podľa § 24 ods. 4 ZoR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

68. Odvolací súd poukazuje na závery znalkyne PhDr. Kataríny Haidovej, podľa ktorých maloleté dieťa v tom čase v predškolskom veku malo vyrovnaný vzťah k obojom rodičom. Znalkyňa konštatovala

existenciu konfliktných situácií týkajúce sa rozvodu a dôvodov rozvodu, pričom odlišnú predstavu majú aj o starostlivosti o dieťa. Odvolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že z konania nevyplýval iný záver ako ten, že dohodnutý model podľa mediačnej dohody bol realizovaný a akceptovaný oboma rodičmi. Tento model bol blízky modelu striedavej osobnej starostlivosti. Opätovne odvolací súd poukazuje na závery znalkyne v odbornom vyjadrení, ktorá zotrvala na záveroch znaleckého posudku, pričom identifikovala, že konfliktnosť vzájomného vzťahu rodičov bola v čase znaleckého vyšetrenia sýtená najmä témou koho vinou došlo k rozvodu a aké sú kompetencie matkinho partnera starostlivosti o dieťa. Napríklad, zo správy poradenského psychologického procesu (ÚPSVaR) zo dňa 22. 08. 2019 vyplýva, že maloletý Y. reagoval na oboch rodičov primerane bez známkov strachu a napätia, rodičov vníma rovnocenne, vyjadruje k nim rovnaké pozitívne sýtené emócie. V čase sedenia mal maloletý 5 rokov. Hoci nemožno podceňovať vyjadrenie samotného maloletého vo veku 5 rokov, nemožno ho ani preceňovať. Konflikty medzi rodičmi majú podľa názoru odvolacieho súdu dočasný charakter, pričom možno konštatovať tiež, že nemožno vylúčiť záujem maloletého dieťaťa na rovnocennom striedaní u rodičov len preto, lebo môže existovať viac, či menej jednostranne sýtený konflikt práve s cieľom eliminovať vhodnosť striedavej osobnej starostlivosti. Súd prvej inštancie správne uložil rodičom maloletého dieťaťa výchovné opatrenie za účelom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie, preto je nutné predpokladať, že nielen komunikácia, ale aj z toho prameniace konflikty budú časom eliminované. Podľa názoru odvolacieho súdu, hoci existujú konfliktné témy, obaja rodičia vyhodnocujú záujem maloletého dieťaťa sú schopní komunikovať o záležitostiach týkajúcich sa dieťaťa. Otec sa mohol zaoberať otázkou, či jeho vplyv na svojho biologického syna nebude nižší ako vplyv partnera matky. Uvedené otázky súvisia s vyhodnocovaním záujmu maloletého dieťaťa, ktorý záujem sleduje a vyhodnocuje jeho biologický otec. V tomto prípade, podľa názoru odvolacieho súdu, bolo v záujme maloletého, aby bol v starostlivosti oboch rodičov rovnocenne a striedavo.

69. Nemožno sa stotožniť s názorom, ktorý vylúčil širší vplyv otca na maloleté dieťa z dôvodu nedostatočnej znalosti slovenského jazyka. Výber partnerov do života je svojím spôsobom rozhodnutím každého z nich so všetkým, čo sa ich týka. Najmä za situácie, že otec je spôsobilý komunikovať v úradnom jazyku (hoci nie podľa predstavy matky), nemožno akceptovať, že „neúplná“ znalosť jazyku ho mala diskvalifikovať z možnosti hájiť záujem dieťaťa tým, že aj keď správne rozpozná záujem na vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti, bude dieťaťu taká forma starostlivosti odopretá.

70. Pri vhodnosti zavedenia modelu striedavej osobnej starostlivosti je potrebné vyhodnocovať aj praktické dôsledky týkajúce sa dostupnosti a blízkosti oboch domovov. V tomto prípade možno jednoznačne konštatovať, že rodičia majú svoje bydliská v meste Štúrovo, pričom za tejto situácie nie je nutné riešiť otázku dvoch škôl, dvoch lekárov, dvoch krúžkov, dvoch okruhov kamarátov maloletého dieťaťa. Aj z tohto pohľadu nie je rozdielne bydlisko v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa.

71. Odvolací súd teda dospel k záveru, že hoci súd správne zisťoval podmienky pre zavedenie striedavej osobnej starostlivosti, odvolací súd dospel k záveru, že medzi rodičmi nie je neprekonateľný komunikačný konflikt brániaci sa dohodnúť o otázkach maloletého syna. Komunikačné problémy u rodičov sú vytvárané nespracovaným rozvodom, ktoré však nebránia riadnej komunikácii o potrebách a záujme maloletého Y..

72. V závere odvolací súd uvádza, že pri vyhodnocovaní rozsahu a štruktúry striedavej starostlivosti prihliadol na návrh otca, pričom tento zohľadňuje celý kalendárny týždeň od pondelka, v ktorom sa bude realizovať striedavo po týždni striedavá osobná starostlivosť rodičov o maloletého Y.. Každý z rodičov v pondelok odovzdá maloleté dieťa do školského zariadenia a druhý z rodičov prakticky dieťa prevezme v ten istý deň po skončení školského vyučovania, pričom samozrejme v prípade neočakávanej zmeny situácie je potrebné v záujme maloletého reagovať a dohodnúť s druhým rodičom racionálne riešenie. V prípade sviatku, dňa pracovného pokoja alebo prázdnin rodič, ktorému začína osobná starostlivosť si maloleté dieťa prevezme v stanovený čas v mieste bydliska toho rodiča, ktorému osobná starostlivosť končí.

73. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí tiež konštatoval, že evidenčne bude maloleté dieťa mať trvalý pobyt v bydlisku matky. Obaja rodičia sú spôsobilí, schopní a zodpovední, preto vo vzťahu k maloletému dieťaťu budú obaja vykonávať jeho zastupovanie a budú spravovať jeho majetok.

74. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

75. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

76. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, veta prvá, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

77. Podľa § 62 ods. 6 ZoR, ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

78. Podľa § 2 ods. 5 zákona č. 600/2003 Z. z. ak súd zverí maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo ak súd schváli dohodu rodičov o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, prídavok a príplatok k prídavku sa vypláca oprávnenej osobe, ktorej sa prídavok a príplatok k prídavku vyplácal pred zverením maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo pred schválením dohody rodičov, ak sa rodičia maloletého dieťaťa písomne nedohodnú na zmene oprávnenej osoby.

79. Odvolací súd neurčil výživné počas trvania striedavej osobnej starostlivosti. Vychádzal z rovnakej dĺžky striedavej osobnej starostlivosti a porovnateľných príjmov správne zistených prvoinštančným súdom, konkrétne matky, ktorá je zamestnaná a zarába priemerne mesačne 594,17 eura v čistom (za obdobie od augusta 2020 do júla 2021). Ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá. Býva spolu s priateľom. Nájomné platí v sume 200,- eur mesačne, telefón 47,54 eura mesačne. Otec je zamestnaný a zarába priemerne mesačne 738,70 eura v čistom (za obdobie od augusta 2020 do júla 2021). Ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá. Nájomné platí v sume 171,- eur mesačne, elektrinu 17,- eur mesačne, telefón 91,- eur mesačne v rámci toho je TV aj internet, pôžička 131,- eur mesačne. Za stravu platí 180,- eur mesačne, iné výdavky ako oblečenie a pohonné hmoty 91,- eur mesačne. V tejto súvislosti odvolací súd vo výrokovej časti deklaroval, že poberateľom prídavku na dieťa a daňového bonusu v súvislosti s mierne nižším príjmom ako má otec, bude matka.

80. Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

81. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

82. Odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP a podľa § 396 ods. 1 CSP, aplikujúc § 2 ods. 1 a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

83. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).